

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

_____ 2019 р.

м. Київ

№

Про внесення змін до Наказу Міністерства освіти і науки України

На виконання пункту 33 розділу I Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» від 22.11.2018 р. № 2621-VIII, відповідно до абзацу 3 пункту 4 Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 р. № 88 (зі змінами) та з метою забезпечення дітей з особливими освітніми потребами спеціальними засобами корекції психофізичного розвитку в усіх типах закладів освіти

НАКАЗУЮ:

1. Внести до наказу Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 р. № 414 «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 11.05.2018 р. за № 582/32034 такі зміни:

назву наказу викласти в такій редакції:

«Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) закладів освіти».

пункт 1 наказу викласти в такій редакції:

«1. Затвердити Типовий перелік спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) закладів освіти».

2. Внести зміни до Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти, що додаються.

3. Директорату інклюзивної та позашкільної освіти (Хіврич В.В.) подати цей наказ на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України у встановленому законодавством порядку.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Хобзея П. К.

5. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Міністр

Лілія ГРИНЕВИЧ

Проект наказу вносить:

Генеральний директор директорат
у інклюзивної та позашкільної освіти

В. В. Хіврич

Погоджено:

Державний секретар

П. Б. Полянський

Перший заступник Міністра

П. К. Хобзей

Заступник Міністра

В. А. Карандій

Генеральний директор
директорату дошкільної
та шкільної освіти

А. О. Осмоловський

Начальник управління
адміністративно-господарського та
організаційного забезпечення

І. А. Єрко

Директор департаменту
правового забезпечення

М. М. Яримистий

Список розсилки:

Управління адміністративно-господарського та організаційного забезпечення МОН – 1 прим.

Виконавець

Зміни до

Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти.

1. Назву «Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти» викласти в такій редакції:

«Типовий перелік спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах (групах) закладів освіти».

2. У розділі I
пункт 1 доповнити підпунктами 1.5¹, 1.5² такого змісту:

«1.5¹. Ламінатор: формат А4 (216x303). Гарантія не менше 1 року;
1.5². Різак для паперу (А4). Призначення: для підготовки навчальних роздаткових матеріалів;».

пункт 2 доповнити підпунктами 2.1¹, 2.1² такого змісту:

«2.1¹ Інтерактивна підлога. Призначення: для навчання, розвитку реакції, уваги, пам'яті, точності рухів;

2.1². Фланелеграф для фронтальної та індивідуальної роботи. Призначення: для візуальної демонстрації навчального матеріалу».

3. У розділі II
пункт 1 доповнити підпунктом 1.10¹ такого змісту:

«1.10¹. Комп'ютерний слухо-мовленнєвий комплекс. Призначення: для проведення індивідуальних та фронтальних занять з корекції слуху та мовлення, розвитку мовлення та формування навичок вимовляння звуків тощо».

пункту 5 доповнити підпунктами 5.5¹, 5.5², 5.5³, 5.5⁴ такого змісту:

«5.5¹. Спеціалізовані комп'ютерні програми для розвитку зорових функцій, формування навичок орієнтування у просторі («Квітка», «Павучок», «Хрестики», «Коректор Зору» (Eye corrector), «Клинок», Eyeleo, F. Lux, «Орбіс», Relax та ін.). Призначення: коригування амбліопії, короткозорості, косоокості, стимуляція зорового сприймання, тренування та зміцнення окорухових м'язів, зняття спазмів акомодациї, покращення кровообігу очей;

5.5². Комп'ютерні програми навчального призначення: Призначення: забезпечення розвитку мислення, збагачення активного словникового запасу словами певних лексичних тем. Вимоги: вивчення і закріплення знань про кольори, форму, розмір, будову предметів, об'єкти довкілля та інше;

5.5³. Комп'ютерні логопедичні програми для корекційної роботи Призначення: забезпечення корекції загального недорозвитку мовлення у дітей старшого дошкільного та молодшого шкільного віку, проведення артикуляційної гімнастики, формування звуковимови, фонематичного сприймання, лексико-граматичної будови, зв'язного мовлення, збагачення словника тощо. Вимоги: можливість ефективно працювати над формуванням просодичних компонентів мовлення, правильної вимови звуків, фонематичних процесів, лексико-граматичних засобів мовлення;

5.5⁴. Комп'ютерні логопедичні тренажери для закріплення правильної вимови. Призначення: забезпечення корекції мовлення дітей. Вимоги: модуль підготовки до користування комп'ютером; опанування клавіатурою; мікрофон, «миша»».

4. Додати розділ II¹ такого змісту:

«II¹. Засоби корекції ігрової діяльності осіб з особливими освітніми потребами.

1. Ігри та інші атрибути для розвитку ігрової діяльності.

1.1. Ігри для дітей раннього віку.

Призначення: забезпечення розвитку мислення, уяви, моторики, зміцненню фізичних сил, зняття емоційної напруги.

Вимоги: кубики, м'ячі, піраміди, кільця, сортери, втулки, вкладки, розбірні іграшки та інше; посібники для розвитку дрібної моторики (іграшки для нанизування, шнуровання, загвинчування, зав'язування, наліплюванням деталей).

1.2. Розвивальні ігри

Призначення: формують уявлення про предмети і явища, сприяють розширенню загального світогляду дітей, розвивають мислення, кмітливість.

Вимоги: «Рибалки» (на магнітах), магнітна ферма, пазли, парні картинки, розрізні картинки (2–8 частин), кубики для складання предметних і сюжетних зображень (з 4–12 кубиків), кубики Кооса, кубики Монтесорі, кубики зі складами та окремими буквами; мозаїка (кнопкова, геометрична, орнаментальна), лото, доміно, маршрутні ігри, ігри-лабіринти, палички Кьюїзенера тощо.

1.3. Ляльки, відповідні атрибути

Призначення: формують уявлення про предмети і явища, сприяють розширенню загального світогляду дітей, розвивають мислення, уяву, мову. Вимоги: ляльки: немовля, однолітки (образ дитини дошкільного віку; хлопчик і дівчинка); дорослі; літературний персонаж в національному українському одязі (хлопчик, дівчинка); різнонаціональні ляльки (хлопчик, дівчинка) тощо; предмети лялькового вжитку: постільна білизна та одяг, посуд, меблі, санчата, коляска, гойдалка, галантерея; побутова техніка та засоби зв'язку тощо; муляжі; продукти харчування: хлібо-булочні, м'ясо-молочні, кондитерські, овочі, фрукти, бакалія, макети грошей тощо.

1.4. Обладнання і атрибути для рольової творчої гри.

Призначення: формують уявлення про предмети і явища, сприяють розширенню загального світогляду дітей, розвивають мислення, уяву, мову.

Вимоги: «Кухня», «Магазин», «Перукарня», «Лікарня», «Вулиця», «Майстерня» (ігровий куточок, ігрові набори, відповідні інструменти) тощо.

1.5. Моделі предметів навколишнього світу:

Призначення: для занять з розвитку мовлення, ознайомлення з навколишнім середовищем, формування комунікації, навчання ігровій діяльності.

Вимоги: «Будинок», «Меблі», «Свійські тварини», «Дикі звірі», «Свійські птахи», «Дикі птахи», «Тварини різних широт», «Зоопарк», «Плазуни», «Риби», «Комахи» тощо; муляжі овочів та фруктів, грибів та ягід, плодів дерев та кущів; ляльки (немовля, однолітки - образ дитини дошкільного віку; хлопчик і дівчинка, сім'я тощо); зразки посуду.

1.6. Конструкторсько-будівельні іграшки.

Призначення: для конструктивної діяльності під час занять та вільної гри.

Вимоги: кубики для складання предметних і сюжетних зображень; будівельний матеріал з дерева – об'ємні фігури різного кольору; пластмасовий конструктор з великими та дрібними деталями, що поєднуються між собою; об'ємні пазли різної форми (решітка, реп'ях); «Конструктор-механік»; куб Лінка для розвитку тактильної чутливості та покращення зорово-моторної координації (конструктор із дерев'яних фігур; кубики з пофарбованими в різні кольори сторонами).

1.7. Іграшковий транспорт, атрибути.

Призначення: формують уявлення про предмети і явища, сприяють розширенню загального світогляду дітей, розвивають мислення, уяву, мову.

Вимоги: машинки різного розміру і призначення (вантажівка, кран, сміттєвіз, швидка допомога тощо); механічні/інерційні іграшки, заводні машини, трек для машин, гараж тощо.

1.8. М'яконабивні іграшки різного розміру і виду.

Призначення: формують уявлення про предмети і явища, сприяють розширенню загального світогляду дітей, зняття емоційної напруги, розвивають мислення, уяву, мову.

Вимоги: м'яконабивні іграшки різного розміру і виду; м'яконабивні розвивальні іграшки із застібками, гудзиками, шнурівками тощо.

1.9. Іграшкові інструменти.

Призначення: розвиток причинно-наслідкових зв'язків, слухового сприймання і уваги, пам'яті, зняття емоційної напруги.

Вимоги: металофон, ксилофон, барабан, бубон, маракаси, трикутник, сопілка, гітара, піаніно дитяче тощо.

1.10. Приладдя для малювання.

Призначення: розвиток художніх здібностей, уяви, просторових уявлень, зняття емоційної напруги.

Вимоги: мольберт, фарби, пензлі, фломастери, набори кольорових ручок, олівців, канцтовари, розфарбовки тощо.

1.11. Обладнання для театралізованої діяльності.

Призначення: розвиток мовлення, уяви, пам'яті, зняття емоційної напруги.

Вимоги: персонажі художніх творів у вигляді пальчикового, тіньового, настільного театру; театр банок; ляльки-бі-ба-бо; ляльки-маріонетки; ляльки-рукавички; іграшки-саморобки; театр рукавичок; тіньовий театр; пальчиковий театр; театр іграшок; площинний театр; деталі одягу для театралізованої діяльності; маски; ширма тощо

1.12 Спортивне знаряддя.

Призначення: забезпечення загального фізичного розвитку, підвищення спритності та витривалості, фізичної та емоційної розрядки.

Вимоги: м'ячі, скакалки, фітболи, обручі, городки, кеглі та інше.

1.13. Ігри на друкованій основі.

Призначення: забезпечення формування та розвитку комунікацій, мислення, уяви тощо.

Вимоги: ігри на друкованій основі різної тематики (поле, кубики, фішки тощо)».

5. У розділі IV:

назву пункту 2 викласти в такій редакції:

«2. Засоби для сенсомоторної інтеграції, корекції когнітивної сфери (зокрема для осіб з розладами аутистичного спектра й синдромом гіперактивності та дефіцитом уваги)».

пункт 2 доповнити підпунктами 2.4, 2.5, 2.6, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10, 2.11 такого змісту:

«2.4. Посібники на засвоєння сенсорних еталонів (колір, форма, величина). Призначення: забезпечення проведення дидактичних занять, розвитку мовлення, мислення, комунікації.

Вимоги: моделі площинні (кольори, форми, розміри, мозайка); моделі об'ємні (піраміда різнокольорова – нанизування на конус та паличку), нанизувальні фігури (різні за кольором, формою, розміром) та інше.

2.5. Посібники для засвоєння понять «однакове – різне»

Призначення: забезпечення проведення дидактичних занять, розвитку мовлення, мислення, комунікації.

Вимоги: пари друкованих карток з різних лексичних тем (іграшки, їжа, предмети оточуючого середовища, посуд, одяг, частини тіла, транспорт, тварини, рослини, овочі, фрукти); пари об'ємних моделей: фігурки тварин, посуд, овочі, фрукти та інші.

2.6. Посібники на засвоєння понять «частина – ціле» Призначення: забезпечення проведення дидактичних занять, розвитку мовлення, мислення. Вимоги: картки для складання цілого зображення з половинок, з більшої кількості частин.

2.7. Sensual developing box (Чуттєва розвиваюча коробка)

Призначення: Розвиток збережених аналізаторів. Розвиток вміння діяти на полісенсорній основі. Формування обстежувальних дій.

Вимоги: Пластиковий короб-валіза з наборами:

- предметів з різного матеріалу (дерев'яні, металеві, пластикові, скляні, паперові, гумові, поролонові, з тканини);

- предметів з різною фактурою поверхні (гладенька, шорстка, ребриста, колюча);
 - температурні та нюхові пляшечки;
 - природний матеріал;
 - звукові предмети (свищики, брязкальця, маракаси, кубики М.Зайцева з наповнювачами та інше);
 - вагові кульки, предмети різної ваги;
- тактильні дощечки, лото з тактильних матеріалів.

2.8. Дидактичні настільно-друковані ігри.

Призначення: забезпечення проведення дидактичних занять, розвитку мовлення, мислення, комунікації.

Вимоги й тематика: «Ознайомлення з суспільним життям», «Ознайомлення з природним довкіллям», «Мовленнєвий розвиток», «Логіко-математичний розвиток» тощо.

2.9. Розвиваючі ігри.

Призначення: забезпечення проведення дидактичних занять, розвитку мовлення, мислення, комунікації.

Вимоги: лото предметне з різних лексичних тем та інші.

2.10. Демонстраційний матеріал.

Призначення: забезпечення проведення дидактичних занять, розвитку мовлення, мислення, комунікації.

Вимоги й тематика:

«Родина», «Дитячий садок», «День Народження», «Новий Рік», «Свято Миколая», «Мамине свято», «Розпорядок дня», «Загартування, предмети гігієни, процедури», «Народознавство», «Державна символіка України», «Види мистецтв (музичне, хореографічне, театральне, літературне, образотворче: скульптура; кіно, живопис, архітектура та ін.)», «Професії», «Підприємства (промислові, сільськогосподарські, транспортні тощо) та установи (освітні, медичні, культурні, спортивні, фінансові, торгівельні)», «Що із чого і як виготовляється», «Основи здоров'я», «Зовнішній вигляд людини та органи сприйняття», «Види спорту та спортивні знаряддя», «Міміка та жести, емоції та почуття», «Вчинки людей, правила культурної поведінки», «Права дитини», «Правила безпечної поведінки у докiллi (вдома, на вулиці та дорогах, у лісі, біля водойми, протипожежна, газова безпека, поводження з тваринами та рослинами, незнайомими людьми тощо)» та інше.

2.11. Роздатковий матеріал.

Призначення: забезпечення проведення дидактичних занять, розвитку мовлення, мислення, комунікації.

Вимоги: для класифікацій у групі предметів за родовими ознаками;

для розподілу предметів у певній послідовності (величина, колір) тощо».

7. У розділі V

назву розділу викласти у такій редакції:

«V. Обладнання для забезпечення корекції мовленнєвої сфери осіб з особливими освітніми потребами, в тому числі з тяжкими порушеннями мовлення»;

пункт 2 доповнити підпунктами 2.12, 2.13, 2.14, 2.15, 2.16, 2.17, 2.18, 2.19, 2.20, 2.21 такого змісту:

«2.12. Електромасажер для логопедичного масажу.

Призначення: для проведення логопедичного масажу та підготовки артикуляційних м'язів ротової порожнини до занять з логопедом.

Апарат для корекції заїкання. Призначення: для забезпечення корекції заїкання в дітей різних вікових груп.

2.14. Набір вібраційного язикового моторного інструменту

Призначення: тренування м'язів язика, удосконалення навичок мовленнєвої моторики.

2.15. Витратні матеріали при користуванні зондами

Призначення: стерилізація інструментів індивідуального призначення. Вимоги: спиртові серветки, бокси для стерилізації зондів.

2.16. Іграшки з розвитку дихальних функцій.

Призначення: забезпечення проведення логопедичних занять, тренування дихання. Вимоги: вітрячки, свищики; іграшки для стимулювання звуконаслідувань тощо.

2.17. Спеціальні логопедичні іграшки.

Призначення: покращення якості та підвищення ефективності виконання артикуляційних вправ, полегшення засвоєння дітьми навчального матеріалу.

2.18. Лінійки для звукового аналізу

Призначення: виконання звукового аналізу різного рівня.

2.19. Набори схем звукового, складового, синтаксичного аналізу.

Призначення: формування звукового, складового, синтаксичного аналізу різного рівня.

2.20. Дидактичні та методичні матеріали

Призначення: для формування фонематичних процесів, обстеження мовлення, уваги, пам'яті, мислення (2–6 років), забезпечення розвитку мислення, мовлення, комунікації та інше.

Вимоги: з формування фонематичних процесів; з формування звуковимови;

магнітні геометричні фігури; предметні картинки за лексичними темами тощо для обстеження мовлення, уваги, пам'яті, мислення (2–6 років) та інші.

2.21. Наочні посібники. Призначення: забезпечення розвитку мислення, мовлення, комунікації тощо.

Вимоги до тематики: за лексичними темами; з розвитку граматичних категорій (рід, число, відмінок, словотворення); з розвитку зв'язного мовлення (сюжетні картинки, їх серії); набори профілів звуків; комплекти репродукцій картин для розгляду дітьми та складання описових розповідей та інші».

8. У розділі VIII

пункт 6 доповнити підпунктами 6.4, 6.5, 6.6, 6.7, 6.8, 6.9, 6.10 такого змісту:

«6.4. Прилади для відтворення звуків.

Призначення: відтворення текстових та аудіофайлів різних форматів, здійснення звукозапису тощо.

Вимоги: програмні апаратні засоби синтезу мови; тифломагнітола; плеєр; годинники, "які говорять" та інше.

6.5. Пов'язки для виключення зору.

Призначення: вправління збережених аналізаторів з виключеним зором.

Вимоги: чорні або кольорові пов'язки з м'якої бавовняної тканини.

6.6. Окуляри з зеленим склом.

Призначення: зняття зорової астенопії.

Вимоги: пластикова оправа, зелене скло.

6.7. Рухові модулі «сканер-сфера».

Призначення: формування навичок простежування за предметами, що рухаються, та за рухами власних рук. Формування вміння фіксувати зір на зоровому стимулі, не втрачаючи його з поля зору. Розвиток системи «рука-око». Удосконалення зорово-просторової орієнтації. Розширення поля зору.

Вимоги: закріплені на стелі або стіні кулі різного розміру, які рухаються в вертикальній та горизонтальній площині; на кулях розміщені фіксовані або змінні зображення предметів, букв, цифр.

6.8. Зорові маршрути за системою В.Ф.Базарного.

Призначення: зняття зорової астенопії. Поліпшення гемодинаміки очей. Розвиток простежуючої функції очей.

Вимоги: зорові траєкторії на стіні та стелі.

6.9. Посібник «Моталочки».

Призначення: розвиток системи «рука-око», дрібних м'язів руки та ока, координованості рухів, формування вміння діяти руками під контролем зору. Вимоги: клубочки, палички, катушки, трубочки, з закріпленими на них стрічками, нитками, шнурками, мотузочками різної товщини, кольору та фактури.

6.10. Набір геометричних фігур.

Призначення: розвиток великої моторики, гнучкості кисті, просторового уявлення; координація рухів; вивчення геометричних тіл, фігури квадрата, круга та прямокутника, використовуються у проведенні навчання грамоті незрячих дітей (літери та звуки).

Вимоги : матеріал – ударостійкий пластик, шліфоване дерево; розмір – від 3 см та більше».

8. У пункті 1 розділу ІХ

підпункт 1.1 викласти в такій редакції:

«1.1. Меблі:

шафа комбінована - 1 шт.;

шафа - 2 шт.;

пенал кухонний - 2 шт.;

секція кухонна з мийкою - 1 шт.;

секція кухонна нижня - 2 шт.;

секція кухонна верхня - 3 шт.;

стіл для приймання їжі - 2 шт.;

стіл учнівський - 4 шт.;

комплект кухонний (стілниця - 1 шт; робоча панель кухонна - 1 шт.);

тумба для технічних засобів навчання - 1 шт.;

стілці учнівські - 8 шт.;

крісло-груша - 2 шт.»

підпункт 1.3. викласти в такій редакції:

« 1.3. Додаткове обладнання:

мольберт;

м'яч-футбол - 2 шт.;

килимоч-пазл - 2 шт.;

килим для організації ігрової діяльності дітей-1 шт.;

іграшки дитячі;

конструктори;

комплект терапевтичних м'ячиків;

дошки для повзання та катання;

батут;

обладнання для піскової терапії (стіл для ігор з піском та водою, піддони для піску; дерев'яна пісочниця на ніжках; підсвічення; кінетичний пісок різного кольору; пісок для піскової терапії; дрібні іграшки з різних класифікаційних груп);

література;

канцтовари;

посуд.

Об'єм приміщення ресурсної кімнати (крім дошкільних закладів освіти) може бути поділено за допомогою стаціонарної меблевої перегородки на дві зони: навчально-пізнавальну та побутово-практичну. У першій зоні може здійснюватися процес навчання у групах або індивідуально. У другій зоні створюється простір, який виконує функції кухні та їдальні. Тут діти з особливими освітніми потребами під наглядом педагогів або з їхньою допомогою набувають навичок самообслуговування, які допоможуть їм адаптуватись у соціумі.

Приміщення ресурсної кімнати для закладів дошкільної освіти може бути поділено за допомогою стаціонарної або мобільної перегородки на дві зони: навчально-пізнавальну та ігрову. У першій зоні може здійснюватися процес навчання дітей з особливими освітніми потребами у групах або індивідуально. У другій зоні створюється ігровий простір, який сприятиме покращенню психоемоційного стану дітей, зниженню у них тривожності, агресії, нервового збудження тощо».

9. По всьому тексту Типового переліку слово «дітей» замінити на слово «осіб» в усіх відповідних відмінках.

Генеральний директор

Валентина ХІВРИЧ